

OPIS PRZYPADKU

„WOZAK” Sp. z o.o. zajmuje się od wielu lat świadczeniem usług transportowych na terenie kraju. Okresem obrotowym, ustalonym w umowie spółki oraz w przyjętych zasadach rachunkowości, jest rok kalendarzowy. W przyjętych zasadach rachunkowości, w części dotyczącej należności ustalono, że wartość należności przeterminowanych obniża się o 25 % po upływie 90 dni, o 50 % po upływie 180 dni i o 100 % po upływie roku od terminu ich wymagalności.

Księgowy podjął w trzecim kwartale 20X2 roku obowiązki prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań finansowych spółki.

Spółka zgodnie z ustawą o rachunkowości nie miała obowiązku badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta.

Przed zamknięciem ksiąg rachunkowych według stanu na 31 grudnia 20X2 roku księgowy, w styczniu 20X3 roku, przeprowadził szczegółową analizę niektórych kont aktywów i pasywów, dokonał rozliczenia składników majątkowych objętych inwentaryzacją w drodze spisu z natury oraz sprawdził realność sald rozrachunków (należności i zobowiązań).

W rezultacie tych czynności m.in. ustalił, że jedna pozycja należności, opiewająca na znaczną kwotę, budzi zastrzeżenia, gdyż należność pochodząca z bilansu otwarcia nie została do końca roku obrotowego uregulowana. Wysyłane w ciągu roku monity o zapłatę, a następnie dwukrotne wystąpienia o potwierdzenie salda pozostawały bez odpowie-

dzi. Dłużnikiem za wykonane usługi transportowe jest przedsiębiorstwo produkujące artykuły spożywcze, w dużej części eksportowane do krajów Europy Wschodniej niebędących członkami Unii Europejskiej, mających w ostatnich kilku latach istotne trudności gospodarcze. W rozmowie telefonicznej z dyrektorem finansowym przedsiębiorstwa będącego dłużnikiem, księgowy uzyskał informację, że od wielu miesięcy występuje zjawisko „zatorów płatniczych” spowodowane przez kontrahentów zagranicznych.

Oceniając kompleksowo sytuację, księgowy uznał, że istnieje duże prawdopodobieństwo nieściągalności tej należności, a kierując się przepisami art. 35b ustawy o rachunkowości i przyjętymi w spółce zasadami rachunkowości, uzasadnione jest utworzenie, w pełnej wysokości, odpisu aktualizującego wartość należności.

Ponieważ wprowadzenie do ksiąg okresu obrotowego odpisu aktualizacyjnego w sposób zasadniczy wpłynie na wynik finansowy spółki, księgowy wystąpił do prezesa zarządu o wrażenie zgody na dokonanie stosownych (zgodnych z przepisami) zapisów w księgach.

Prezes odmówił akceptacji wniosku księgowego, uzasadniając ustnie, że po ustąpieniu przejściowych trudności płatniczych dłużnika, należność, wraz z odsetkami, zostanie uregulowana w najbliższych miesiącach, o czym przedstawiciel kontrahenta zapewnił go podczas bezpośredniej rozmowy, przeprowadzonej w sprawach bizneso-

wych, przy okazji spotkania świątecznego, w grudniu 2012 roku.

Księgowy wiedział także, iż rozstrzygnięcie tej sprawy ma poważne skutki finansowe dla kierownictwa spółki, gdyż wprowadzenie zapisów aktualizujących wartość należności spowoduje utratę podstawy do wypłaty – dla zarządu, dyrektora technicznego, dyrektora handlowego i głównego księgowego – rocznej premii wynoszącej trzykrotność miesięcznego wynagrodzenia.

Księgowy rozważał utratę korzyści dla siebie, uznał jednak, że powinien przede wszystkim zabiegać o respektowanie przyjętych w spółce zasad i przepisów ustawy o rachunkowości.

Dlatego zdecydował o złożeniu do zarządu spółki (działającego w trzysobowym składzie) pisemnego wniosku o utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności. Wniosek ten zarząd zwrócił księgowemu bez rozpatrzenia, a ze stanowczą uśną uwagą prezesa, aby odstąpił od domagania się wprowadzenia do ksiąg tego odpisu.

Księgowy na podstawie sporządzonego osobiście „Polecenia księgowania”, niezatwierdzonego przez prezesa zarządu, wprowadził do ksiąg zapis o dokonaniu odpisu aktualizacyjnego oraz sporządził sprawozdanie finansowe. Wykazany w nim wynik finansowy nie dawał podstawy do wypłaty rocznej premii. Zarząd odmówił podpisania sprawozdania finansowego.

PROBLEMY DO DYSKUSJI

Księgowy ma dylemat, jakie, w tej sytuacji, podjąć dalsze czynności:

- czy wystornować zapis o utworzeniu odpisu aktualizującego wartość należności i sporządzić nowe sprawozdanie finansowe czy
- wystąpić do rady nadzorczej z informacją o sprawie i stanowisku zarządu oraz z wnioskiem o zajęcie stanowiska w trybie nadzoru czy
- podjąć krok ostateczny – zrezygnować z pracy w spółce „WOZAK”?